

Letní zasedání Mezinárodní organizace pěstitelů chmele se ve dnech 29.7. – 1.8.2008 konalo na Ukrajině. Oficiální jednání proběhla za účasti zástupců 10 členských zemí a 7 obchodních organizací v Kyjevě 30.7. a prohlídka chmelařské oblasti se konala 31.7. v okolí města Žitomir.

Jednání bylo zahájeno za účasti zástupců ukrajinského ministerstva zemědělství a zástupce ukrajinských pivovarů.

Na Ukrajině se v roce 2008 pěstuje chmel na ploše 1359 ha a v očekává se celková produkce okolo 1158 t. V loňském roce se chmel pěstoval na ploše 1145 ha a sklídilo se 700 t. Na ploše 870 ha se pěstují aromatické odrůdy chmele (262 ha Klon 18 (obsah alfy 3,1%), 133 ha – Zlato Polissya (obsah alfy 5,3 %), 168 ha – Zagrava (obsah alfy 6,1 %), 103 ha – Slavjanka (obsah alfy 6 %)), na ploše 489 se pěstují hořké odrůdy (120 ha – Polissky (9,5 %), 120 ha – Promin (obsah alfy 10,1 %), 33 ha – Zmina (obsah alfy 9,5 %), 24 ha – Alta (obsah alfy 13,1 %)).

Začátek pěstování chmele ve Volyňské oblasti sahá do druhé poloviny 19. století. Nejvyšší plochy měla Ukrajina v osmdesátých letech minulého století, kdy se s 9400 ha řadila na páté místo na světě. Ukrajinský Svaz pěstitelů chmele má 70 členů v sedmi regionech.

Produkce ukrajinského chmele v současné době pokrývá cca 15 % potřeby chmele ukrajinských pivovarů. Další chmel se dováží například z Německa nebo České republiky. Produkce piva na Ukrajině pokračuje ve stálém růstu a v minulém roce se zde vyrobilo 31 mil. hl. piva. Vzhledem k tomu, že průměrná současná spotřeba na hlavu zde nyní činí 60-70 l/ročně je zde očekáván ještě další růst výroby piva. V současné době je 96 % trhu pod kontrolou 4 pivovarů – SUN-Interbrew Ukrajina (InBev) – 38 %, Oboloň – 30 %, Baltic Beverage Holding (Carlsberg) – 21 %, SABMiller – 9 %.

Na jednání Ekonomické komise IHGC, kterou vedl generální tajemník IHGC pan Martin Pavlovič, byly podány zprávy o předpokladech sklizně chmele pro rok 2008.

Čína: Zástupci Číny potvrdili zprávy z jarního jednání v Paříži o velkém nárůstu ploch chmele v návaznosti na rapidně rostoucí ceny a stále rostoucí produkci piva (v roce 2008 to bude již 400 mil. hl). Došlo dokonce k rozšíření pěstování chmele i do oblastí mimo Gan-su a Xinjiang. Hovoří se o nárůstu přes 3000 ha, s tím, že chmelnice by měly být v plné produkci až v roce 2010. Tato zvýšená výroba chmele by měla podle slov čínských zástupců do budoucna pokrýt potřebu čínských pivovarů. Celková produkce chmele v roce 2008 je odhadována na 16100 t. V minulosti bylo však odhadováno, že celková čínská produkce chmele i celková výměra chmelnic je nižší než prezentované údaje.

Francie: Ve Francii je odhadována sklizeň ve výši 1353 t z plochy 800,8 ha. Průměrná smluvní cena aromatického chmele (tj. odrůd Strisselspalter a Tradition) je pro rok 2008 odhadována na 5 EUR/kg.

Německo: V Německu se meziročně zvýšila plocha chmele o 1004 ha na 18695 ha, s tím že k hlavnímu navýšení došlo u odrůdy Herkules (plus 1000 ha na 1868 ha), k mírnému navýšení došlo také u odrůd Perle a Hal. Tradition a k mírnému snížení naopak např. u odrůd Hallertauer Mtf. a North.Brewer. Celková sklizeň je odhadována na 35000 t, tj. o 2800 t více než roce 2007. V současné době se především v oblasti Hallertau předpokládá nadprůměrná sklizeň. Podle slov německých zástupců činí průměrná smluvní cena okolo 4 EUR/kg. Nové nyní nabízené smlouvy na volné množství začínající od sklizně 2008 začínají např. u hořkých chmelů na cca 11 EUR/kg v roce 2008 a pokračují se snižujícím se trendem tj. např. 7,6 EUR/kg v roce 2009, 4,8 EUR/kg v roce 2010, 4,3 EUR/kg v roce 2011, atd. Tyto návrhy se však nyní německým pěstitelům nezamlouvají, protože si uvědomují, že ceny kolem 4 až 5 EUR/kg jim při současném růstu vstupů nemohou do budoucna pokrýt náklady. Jen současný meziroční nárůst vstupů je odhadován na 0,5 EUR/kg v ceně chmele.

USA: Podle oficiální zprávy z Ministerstva zemědělství USA se plocha chmelnic zvýšila o 2931 ha na 15440 ha. Američtí zástupci na jednání informovali o tom, že navýšení může být ještě vyšší vzhledem k některým pozdějším výsadbám. Celková produkce v roce 2008 je odhadována na 32500 t. Pro rok 2008 a 2009 jsou uzavřeny smlouvy na celou produkci, do roku 2013 pak na cca $\frac{3}{4}$ produkce.

Slovinsko: Ve Slovinsku se podařilo postavit chmelnice, které byly v loňském roce poraženy vichřicí a ze současných 1706 ha je odhadována sklizeň ve výši 2430 t. Největší plochy zauímají odrůdy Aurora (1010 ha), Savinskij Golding (351 ha), Bobek (171 ha) a Magnum (65 ha). Smlouvy jsou uzavřeny na cca 50 % produkce, protože po loňské zkušenosti, kdy velká část chmele byla prodána mimo smluvní závazky, zde nebyla ochota ze strany odběratelů uzavírat smlouvy na sklizeň v letošním roce.

Rusko: Sklizeň chmele v roce 2008 je odhadována na 160 t z 220 ha chmele. Větší část chmele je prodávána na volném trhu. I přes současné vysoké ceny chmele (3 -5 x vyšší než náklady na pěstování) se v blízké budoucnosti nepočítá s nárůstem ploch chmele. Ruská produkce chmele dokáže pokrýt potřebu pivovarů pouze z cca 5 %.

Slovensko: Na ploše 300 ha je pro rok 2008 odhadována sklizeň ve výši 300 t.

Rakousko: V roce 2008 je chmel pěstován na ploše 213,5 ha a celková produkce se odhaduje na 329 t. Hlavními pěstovanými odrůdami jsou Malling (40 ha), Perle (28 ha), Celeia (43 ha), Cicero (20 ha), Magnum (17 ha). Aromatické chmele jsou pod smlouvou až do roku 2013 za průměrné ceny 7 EUR/kg a hořké chmele na tři roky za 12,3 EUR/kg. Celková produkce chmele jde do rakouských pivovarů a pokrývá jejich potřebu z 25-30 %.

Na jednání se nedostavily a žádné nové zprávy nepodaly Belgie, Bulharsko, Polsko, Srbsko, Jihoafrická republika, Španělsko, Velká Británie.

Za Českou republiku podal zprávu tajemník Svazu, který informoval o odhadu produkce ve výši 5950 t v roce 2008. Připomenul také problematiku kurzu a upozornil na celosvětově rostoucí náklady pro obor chmelařství a nutnost jejich promítnutí do cen.

Zpráva německých obchodních firem o situaci na trhu

Údaje o produkci chmele v roce 2007, která byla součástí dubnové zprávy, byla z větší části potvrzena. Celková sklizeň chmele činila v minulém roce cca 91500 t, 35 % tohoto množství bylo sklizeno v Německu, 30 % v USA a 12 % v Číně. Vyrobeno bylo cca 7600 t hořkých látek, z toho v USA 38 %, v Německu 36 % a v Číně 8 %.

Celková produkce piva v roce 2007 činila téměř 1,8 mld. hl. Produkce piva meziročně vzrostla o 5,4 % (neboli 91 mil. hl.), jen v Číně došlo k nárůstu o 41,6 mil. hl. K dalšímu nárůstu produkce piva došlo v Evropě (Rusko a Ukrajina), v Americe (Mexiko, USA, Brazílie a Venezuela) tak jako v Africe (Nigérie).

Pro rok 2008 se počítá s dalším nárůstem produkce piva o 3 %. Vzhledem k tomu, že dochází ke zvýšení spotřeby pre-izomerizovaných chmelových produktů a vzhledem ke skutečnosti, že nárůstu výroby piva dochází především v zemích s nízkým dávkováním chmele, celková průměrná dávka chmelení bude dále klesat. Při průměrné dávce chmelení 4,6 g alfa hořkých látek na 1 hl piva se pro rok 2008 předpokládá celková potřeba hořkých látek 8500 t. Tyto statistik neberou v úvahu ztráty při zpracování nebo v průběhu skladování ani potřebu alfa hořkých látek ve výši cca 200 t mimo pivovarský průmysl.

Tyto údaje vedly k závěrům, že sklizeň roku 2007 nepokryje požadavky pro pivovarský rok 2008 a bude zde deficit ve výši cca 900 alfy. Třetí rok po sobě tak bylo vyprodukována méně alfa hořkých látek než bylo potřeba a kumulovaný deficit tak dosáhl výše 2800 t.

Jak již bylo zmíněno v dubnové zprávě, tyto nedostatky na straně nabídky vedly pivovary k touze po jistotě dodávkách surovin. V dříve nevídaném množství byly uzavírány dlouhodobé smlouvy. Nejvíce budou pravděpodobně z tohoto strukturálního nedostatku chmele a následné vlny smluv benefitovat američtí pěstitelé. Pro sklizeň 2008 vysázeli američtí pěstitelé více než 2900 ha většinou vysokoobsažných odrůd. Každý nově vysázený hektar byl pokryt dlouhodobou smlouvou. Očekávané rozšíření o 1000 ha v Německu je také pokryto dlouhodobými smlouvami. Plocha v Číně byla navýšena o odhadovaných 1500 ha, které jsou naléhavě nutné k pokrytí potřeb domácích pivovarů.

Jako důsledek chování východoevropských pěstitelů a obchodních společností nebyly pravděpodobně v těchto oblastech uzavřeny žádné dlouhodobé smlouvy. Historická příležitost k získání dlouhodobé jistoty byla v těchto zemích obětována za krátkodobý zisk.

Vzhledem ke globálnímu navýšení plochy chmele o téměř 6000 ha je odhadována vyšší sklizeň než v roce 2007. Na základě průměrných výnosů a alfy bude vyrobeno asi o 1500 t více alfa hořkých látek. Celé odvětví doufá v dobrou sklizeň, proto aby bylo dosaženo vyrovnání mezi nabídkou a poptávkou.

V rámci jednání představenstva IHGC bylo projednáno navýšení členských příspěvků, termín podzimního jednání v Německu a byla také podána bližší informace o kongresu v příštím roce ve Francii (bližší informace o kongresu s hlavními dny 2-4.8.2009 lze najít na www.hmelj-giz.si/ihgc). Sekretariát IHGC také oficiálně zpracoval a představil český návrh na zvýšení počtu nominací na ocenění rytíř chmelového řádu pro státy s 3000-10000 ha ze 3 na 5 a pro státy nad 10000 ha z 5 na 7. Tento návrh bude projednán na příštím jednání.

Chmelařská oblast

Ve čtvrtek 31.8. se konal výjezd do chmelařské oblasti v okolí Žitomiru, kde byla navštíveny 2 chmelařské podniky. První podnik měl celkovou výměru chmelnic 66 ha, z toho 10 výsazu. Dalších 100 ha bylo prázdných. Konstrukce jsou postaveny z hranatých železobetonových sloupů (cca 100 na 1 ha) a jsou cca 25 let staré. Pro sklizeň byla připravena jedna česačka LČCH 2 s dráhou, česací stěnou a s napojením na pásovou sušárnu s hranolovým lisem a jedna česačka Wolf 550 z roku 1994 také s pásovou sušárnou. Na chmelnici je chmel strháván ručně. Druhý navštívený podnik měl výměru chmele cca 40 ha. Podle slov místních zástupců se náklady na pěstování chmele pohybují v přepočtu do 50 000 Kč/ha. Řadu let zde také existuje národní program pro revitalizaci oboru chmelařství, kdy stát hradí náklady na založení nové chmelnice. I přes delší trvání programu se však domácím pěstitelům nepovedlo plochy chmele výrazněji navýšit.

V rámci prvního podniku byla také instalována linka pro zpracování chmele do granulí typu 90 od firmy Probst. Tato linka je spoluvlastněna firmou Hopsteiner a prošla zatím pouze jednou plnou zpracovací sezónou, při které bylo zpracováno cca 330 t chmele. Pro letošní rok se počítá s vyšším využitím. Chmel se zde zpracovával pouze v zimních měsících na 2 směny.

Při projíždění venkovskými oblastmi bylo zajímavým zjištěním, že velká část půdy s kvalitní černozemí nebyla zemědělsky využívána, bylo zde vidět také celá řada prázdných chmelových konstrukcí.

Návštěva pivovaru

Poslední den návštěvy Ukrajiny jsme navštívili kyjevský pivovar Slavutič. Tento pivovar, který patří pivovaru Carlsberg, začal svoji výstavbu teprve v roce 2004. Za 18 měsíců od začátku výstavby již uvařil své první pivo a nyní postupně navyšuje svoji kapacitu až na 6 mil. hl. Pivovar je velmi moderní a mimo ukrajinských piv vaří i řadu piv v licenci, např. Carlsberg, Tuborg nebo Fosters. Mimo tohoto pivovaru vlastní Carlsberg na Ukrajině ještě závody ve Lvově a Záporoží. V rámci pivovaru jsou pro chmelení využívány odrůdy Magnum, Taurus a Savinskij Golding.

Z našeho pohledu je zajímavé, že největší část produkce piva na Ukrajině je stáčena do lahví typu PET (47 %), další část připadá na skleněné lahve (39 %), malá část je v plechovkách a zbytek v sudech.